

Η λειτουργική σιγή του Μ. Σαββάτου και η προέκτασή της σέ όλο τόν ενθαδικό μας χρόνο

Ορθοδοξία / Θεία Λατρεία

Πρωτοπρεσβύτερος Ιωάννης Σκιαδαρέσης, Ομότιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Υπάρχουν κείμενα, παλαιά και σύγχρονα, βιβλικά-πατερικά και μή, που μιλοῦν για τὴ σιγή, που ἀπὸ τὴ μιὰ συνοδεύει τὴ φανέρωση-ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμο κι ἀπὸ τὴν ἄλλη παρουσιάζουν τὴν κτίση ὅλη ἐν σιγῇ νὰ δέχεται αὐτὴ τὴ φανέρωση-ἀποκάλυψη. Υπάρχουν ὅμως και ἄλλα που ὑποδεικνύουν, σὲ κάποιες περιπτώσεις, καθαρὰ τὴ σιγὴ ὡς τρόπο και στάση ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀπάντηση στὴ ἐν σιγῇ ἀποκάλυψη-φανέρωση τοῦ Θεοῦ.

Τὸ φαινόμενο αὐτό, που ἀπὸ μόνο του συνιστᾷ μιὰ φοβερὴ ἀντινομία, νὰ δοῦμε στὴ συνέχεια.

α. Ἡ σιγὴ στὴ φανέρωση τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμο.

Σταχυολογούμε κατ' ἀρχὴν κάποια ἀπὸ τὰ κείμενα ποὺ ἀνήκουν στὴν πρώτη κατηγορία, Μιλοῦν δηλαδὴ γιὰ τὴν ἐν σιγῇ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀνταπόκριση τῆς κτίσης σ' αὐτὴν τὴ σιγῇ:

ἰ Ἐνα ὄντως ἐμπνευσμένο κείμενο, κι ἂς μὴ προέρχεται ἀπὸ τὴ Βίβλο ἀλλὰ ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ τὸ πνεῦμα τῶν τραγικῶν, τίς «Βάγχεσ» τοῦ Εὐρύππιδη (στ.1084) μιλάει γιὰ τὴ σιγῇ ποὺ ἐπέβαλλε ὁ Θεὸς Διόνυσος. Ἡ σιγῇ αὐτὴ ἐπεβλήθη λίγο πρὶν οἱ Μαινάδες διαμελίσουν τὸν Πενθέα, τὸν βασιλιά τῶν Θηβῶν ποὺ ἀρνιόταν τὴ λατρεία τοῦ Διόνυσου στὴ Θῆβα, στὸν Κιθαιρώνα, πιστεύοντας ὅτι εἶναι λιοντάρι. Νεκρικὴ σιγῇ ἔπεσε στὸ δάσος καὶ στὸν αἰθέρα. Πουθενὰ δὲν ἄκουγες φωνὴ ἀπὸ τὰ ἀγρίμια τοῦ δάσους.

Ἡ σιγῇ αὐτὴ, ὡς στοιχεῖο λύπης καὶ πένθους μνημονεύεται ἐδῶ γιὰτὶ μᾶλλον ἐκφράζει τὴν ἀγωνία τῆς κτίσης ἐνώπιον τοῦ ἐπικείμενου γεγονότος τοῦ διαμελισμοῦ τοῦ Πενθέα,

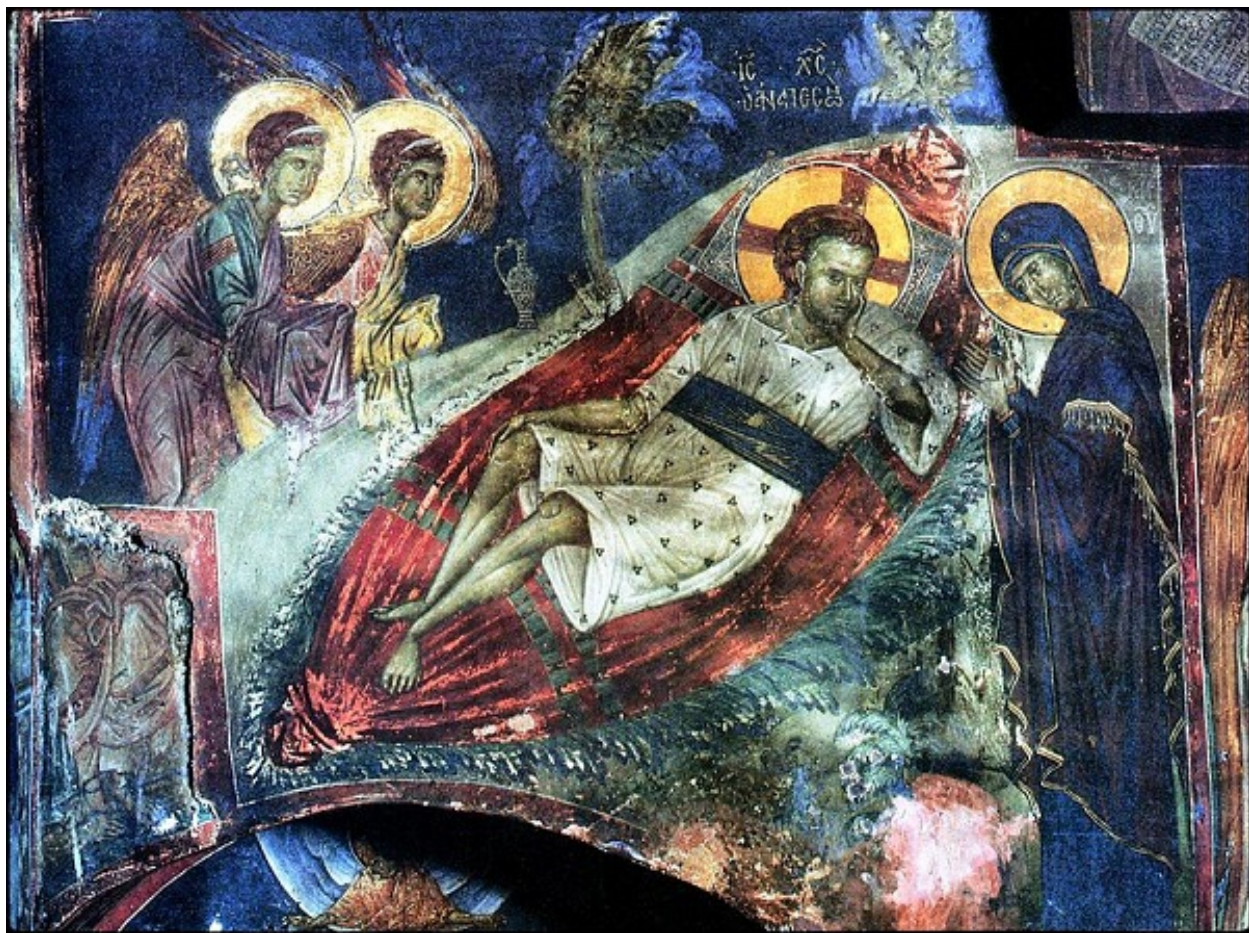
1. ii. Δυὸ ἄλλα κείμενα, τὸ ἓνα ἀπὸ τὸν Συριακὸ Βαροῦχ (3,7) καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ τὸν Δ' Ἑσδρα (6,39), βιβλία ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὰ Παλαιοδιαθηκικὰ ἔσχατα, κάνουν λόγο γιὰ τὴν ἐσχατολογικὴ σιγῇ. Ἡ ἐν λόγῳ ἐσχατολογικὴ σιγῇ ἀποτελεῖ ἀναγωγὴ καὶ ἐπανάληψη τῆς πρὶν τὴ δημιουργία τοῦ κόσμου σιγῆς καὶ ἀκινήσιας.

Ἀρχὴ καὶ τέλος, λοιπόν, τοῦ κόσμου συνάπτονται, στὸν ἀρχαῖο Ἰουδαϊσμό, μὲ τὴν ἴδια σιγῇ καὶ ἀκινήσια.

iii Ἄν θέλαμε νὰ βροῦμε ἀντίστοιχα κείμενα στὴν Παλαιοδιαθηκικὴ Γραμματεία θὰ ἔπρεπε νὰ σταματήσουμε στὸ γνωστὸ περιστατικὸ μὲ τὸν προφήτη Ἡλία. Τὸ νόημά τοῦ περιστατικοῦ αὐτοῦ εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εἰσβάλλει βίαια στὴ γῆ μας «*σὰν δυνατὸς ἄνεμος. Οὔτε ὡς σεισμός. Οὔτε ὡς φωτιά. ἀλλὰ στὴ μορφὴ λεπτῆς αὔρας*» (3 Βασ 19, 11.12).

Θὰ μπορούσαμε νὰ ὑποδεικνύαμε καὶ ἄλλα Παλαιοδιαθηκικὰ κείμενα, ποὺ μιλοῦν γιὰ σιγῇ ὡς τὸν τρόπο ἀποκάλυψης καὶ φανέρωσης στὸν κόσμον, ποὺ ἀρμόζει κυρίως στὸν Θεό. Θὰ μπορούσαμε λ.χ. νὰ μνημονεύσουμε τὴ σιγῇ, ἡ ὁποία προηγεῖται στὶς γνωστὲς θεοφάνειες, γιὰ τίς ὁποῖες γίνεται λόγος στὴ Σοφ. Σολ. 18,14, στὸν Ζαχ 2,17, στὸν Ἄβ 2,17, στὸν Ψαλμ 75, 9-10 κ. ἄ.

Ἐποδεικνύουμε στὰ παραπάνω κείμενα ἀπλὰ τὴν ἀντινομία μεταξὺ τῆς φανέρωσης τοῦ Θεοῦ, ποὺ συνεπάγεται ἡ Θεοφάνεια καὶ τῆς κρυφιότητος, ποὺ προϋποθέτει ἡ σιγῇ.

«ΙΣ. ΧΡ. Αναπεσών», Τοιχογραφία των ετών 1358-1364 στην Ιερά Μονή Ιωάννου Προδρόμου στις Σέρρες,

1. iv. Από το χώρο της Κ. Διαθήκης και μάλιστα της Αποκάλυψης, αξίζει να μνημονεύσουμε την πληροφορία, που ο Ευαγγελιστής Ιωάννης παρέχει πριν αρχίσει ο κύκλος των σαλπύγγων. Εκεί συμβαίνει στον ουρανό, που βρίσκεται ο Αποκαλυπτικός «σιγή ως ήμιώριον» (Αποκ 8,1) και με το πέρας της ο συγγραφέας της Αποκάλυψης προχωράει ένα ακόμη βήμα το έσχατολογικό δράμα : Περιγράφει τον κύκλο των έπτα σαλπύγγων, που έγγιζει στα έσχατα, δηλαδή στην όλοσχερή έξάλειψη του κακού, την φανέρωση της ένδοξης πόλης των έσχάτων και την πλήρη θεανθρώπινη κοινωνία.
2. v. Να μιλήσουμε για μιá ακόμη χαρακτηριστική περίπτωση συμπαντικής σιγής και άκινήσιας. Στο 18 κεφ. του Πρωτευαγγελίου, πολύ σημαντικό και αρχαίου αποκρύφου, την ώρα που γεννιόταν ο Χριστός παρουσιάζεται και πάλι κάτι το καταπληκτικό : Ο Ιωσήφ, αφού με την έτοιμόγεννη Θεοτόκο και τὰ παιδιά του έφτασε στη Βηθλεέμ, άφησε για λίγο την Θεοτόκο στο σπηλαιο να της κάνουν συντροφιά τὰ παιδιά του. Εκείνος βγήκε σε άναζήτηση μαμής, στη γύρω περιοχή. Κάποια στιγμή, πάνω στην άναζήτηση, ο συγγραφέας του βιβλίου αυτού, παρουσιάζει την άναστολή της λειτουργίας του χρόνου και το σταμάτημα της κίνησης της κτίσης, λίγο πριν γεννηθεί ο Χριστός, με μία σκηνή. Το σύμπαν έκθαμβο σταμάτησε τη ροή και την κίνησή του. Οι φωνές

ἐσίγησαν, οἱ κινήσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων διακόπηκαν, τὰ πουλιὰ ἀκίνητοποιήθηκαν στὸν ἀέρα, τὰ μέλη κάθε ζωντανοῦ σώματος ἔμειναν μετέωρα, στὸ σημεῖο ποὺ βρισκόταν τὴν ὥρα ἐκείνη.

Ἐπειδὴ ἡ περίπτωση τῆς παρουσίας σιγῆς εἶναι χαρακτηριστικὴ νὰ δοῦμε πῶς ἀκριβῶς παρουσιάζεται ἡ σκηνὴ αὐτὴ τῆς συμπαντικῆς ἀκινήσεως:

«Ἐκεῖ (στὴ Βηθλεέμ) βρῆκε (ὁ Ἰωσήφ) ἓνα σπήλαιον, τὴν ἔβαλε μέσα (τὴ Μαρία) καὶ ἄφησε τοὺς γιούς του νὰ τὴ φροντίζουν. Κατόπιν βγῆκε νὰ ἀναζητήσῃ μαμὴ στὰ μέρη τῆς Βηθλεέμ. Ἐγὼ ὁ Ἰωσήφ περπατοῦσα - λέει τὸ κείμενον σὲ πρῶτον πρόσωπον - καὶ ὅμως δὲν προχωροῦσα, ἔστρεψα τὸ βλέμμα μου καὶ εἶδα τὸν ἀέρα πλημμυρισμένον μὲ φῶς, σήκωσα τὰ μάτια μου στὸν οὐρανὸν καὶ τὸν εἶδα σταματημένον καὶ τὰ οὐράνια πουλιὰ ἀκίνητα. Καὶ κοίταξα πρὸς τὴ γῆ καὶ εἶδα χάμω μιὰ σκάφη καὶ ἐργάτες ἀνασηκωμένους μὲ τὰ χέρια μέσα στὴ σκάφη. Ὅσοι ἔτρωγαν δὲν ἔτρωγαν καὶ ὅσοι σήκωναν τὸ κεφάλιν δὲν μπορούσαν νὰ τὸ κατεβάσουν. Ὅσοι πάλιν ἀνοίγαν τὸ στόμα τους δὲν μπορούσαν νὰ τὸ κλείσουν, ἀλλὰ ὅλον ὄν τὰ πρόσωπα ἦσαν στραμμένα πρὸς τὸν οὐρανόν. Εἶδα καὶ πρόβατα νὰ περνοῦν καὶ τὰ πρόβατα στάθηκαν ἀκίνητα καὶ, ὅταν σήκωσε τὸ χέρι του ὁ βοσκὸς γιὰ νὰ τὰ χτυπήσῃ, ἔμεινε ψιλὰ. Καὶ ἔριξα τὰ μάτια μου στὸν χεῖμαρρον καὶ διέκρινα τὰ στόματα τῶν μικρῶν προβάτων ἀνοιχτά, χωρὶς νὰ πίνουν. Καὶ ξαφνικὰ ὅλα ἐξακολούθησαν τὴν πορείαν τους».

1. νι. Θὰ τελειώσουμε τὴν ἐπιλεκτικὴν παράθεσιν κειμένων ποὺ μιλοῦν γιὰ τὴν σιγὴν τοῦ Θεοῦ στὴ διαδικασίαν φανέρωσής του στὸν κόσμον, εἴτε στὸ παρελθόν εἴτε στὰ ἔσχατα, μὲ ἓνα κείμενον τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου. Ὁ Ἰγνατίος στὴν ἐπιστολὴν του στοὺς Μαγνησιεῖς (Μαγν 8,2) γράφει σὲ σχέσιν μὲ τὴν σιγὴν, γιὰ τὴν ὁποία μιλάμε, ὅτι ὁ ἓνας Θεὸς ἀποκάλυψε τὸν ἑαυτὸν διὰ τοῦ Υἱοῦ του, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, «ὅς ἔστιν αὐτοῦ λόγος ἀπὸ σιγῆς προελθὼν».

Ἀξιοπρόσεκτη στὸ κείμενον τοῦ Ἰγνατίου εἶναι ἡ φράσις «ἀπὸ σιγῆς προελθὼν», ἡ ὁποία μᾶλλον ἀναφέρεται στὸν ἄδηλον, κατὰ τὰ ἀνθρώπινα, τρόπον ὑπαρξῆς τοῦ Λόγου καὶ περαιτέρω στὸ χάσμα, ποὺ χωρίζει τὴν ἄκτιστην πραγματικότητα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πεπερασμένην, ἀλλιώτικην πραγματικότητα τοῦ κόσμου. Μπροστὰ σ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν, ἀπροσπέλαστην πραγματικότητα, ἡ ἐπιβαλλόμενη στάσις εἶναι ἡ σιγὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐν γένει τῶν κτιστῶν. Ἡ γέννησις, ἡ ὁποία πάλιν «ἐν ἡσυχίᾳ Θεοῦ ἐπράχθη» (Ἐφ 19,1) κατὰ τὸν ἴδιον πατέρα, τελεσιουργήθηκε μέσα στὴν ἴδιαν σιγὴν, παρ' ὅλη τὴν γεφύρωσιν Θεοῦ καὶ κτίσεσιν ποὺ ἔφερε.

Ὡραῖες αναφορὲς στὴν «ἐν ἀδύτοις πολυύμνητον τῆς θεότητος» σιγὴ κάνει ὁ Ἅγιος Μάξιμος στὴ Μυσταγωγία του, καὶ ἄλλοι πατέρες, ἀλλὰ δὲν μποροῦμε νὰ ἐπεκταθοῦμε. Ἄλλη φορὰ θὰ ποῦμε περισσότερα.

β. Ἡ σιγὴ τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀπάντηση

στὴ φανέρωση τοῦ Θεοῦ

Παραθέσαμε λίγα κείμενα, μάλιστα ἓνα κι ἀπὸ τὸ χῶρο τὸν ἐθνικό, ποὺ παρουσίασαν τὸν Θεὸ νὰ δρᾷ ἐν σιγῇ, σὲ πολλὲς φανερώσεις του στὸν κόσμο. Σχετίζονται, μὲ ἄλλα ἀπλὰ λόγια, τὰ κείμενα αὐτὰ τὸν Θεὸ μὲ τὴ σιγὴ πολὺ στενά.

Σὲ μετοχὴ σ'αὐτὴν τὴ θεϊκὴ σιγὴ καλεῖ τοὺς πιστοὺς ἓνα ἀπὸ τὰ λειτουργικὰ κείμενα τῆς Ἐκκλησίας μας τὶς ἡμέρες αὐτές. Εἶναι τὸ χερουβικό τῆς πρωϊνῆς θείας λειτουργίας τοῦ Μ. Σαββάτου, ποὺ δυστυχῶς παραμένει, ἐν πολλοῖς ἄγνωστο στοὺς πιστοὺς. Οἱ πιστοί, στεροῦνται, γιὰ χάρι τοῦ Μεγαλοσαββατιάτικου θορύβου καὶ τῆς πολυπραγμοσύνης τῆς ἐτοιμασίας τοῦ Πάσχα (!), αὐτὸ τὸ ἀνεπανάληπτο κείμενο καὶ τὸ ρίγος, ποὺ αὐτὸ δημιουργεῖ. Ἐμεῖς ὅμως ἄς τὸ δοῦμε σὲ συντομία.

Στην πρωϊνή, λοιπόν, Λειτουργία τοῦ Μ. Σαββάτου, μέσα σὲ κλίμα σιγῆς καὶ προσδοκίας τοῦ ἐπικείμενου ἐκρηκτικοῦ γεγονότος τῆς Ἀναστάσεως, μέσα στὶς δάφνες καὶ τὶς μυρτιὲς καὶ μέσα στὴν εὐωδία τους, ἡ ἐκκλησία μας ψάλλει, ἀντὶ χερουβικοῦ, σὲ ἦχο πλάγιο τοῦ πρώτου, τὸν ἐξῆς ὑπέροχο ὕμνο:

«Σιγησάτω πᾶσα σαρξ βροτεία,

Καὶ στήτω μετὰ φόβου καὶ τρόμου.

Καὶ μηδὲν γήϊνον ἐν ἑαυτῇ λογιζέσθω.

Ὁ γὰρ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων

καὶ κύριος τῶν κυριευόντων

προσέρχεται σφαγιασθῆναι

καὶ δοθῆναι εἰς βρῶσιν τοῖς πιστοῖς.

Προηγοῦνται δὲ τούτου οἱ χοροὶ τῶν ἀγγέλων

μετὰ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας,

τὰ πολυόματα Χερουβὶμ
καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφεῖμ,
Τὰς ὄψεις καλύπτοντα
καὶ βοῶντα τὸν ὕμνον.

Ἄλληλούϊα, ἄλληλούϊα, ἄλληλούϊα».

Ὁ ἀρχαῖος αὐτὸς ὕμνος, εἰσηγεῖται, ὅπως εἶπαμε, στὸν κάθε ἄνθρωπο τὴ λειτουργικὴ σιγή, τὸν καλεῖ στὴ σιωπηλὴ προσμονή τοῦ Βασιλέα καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Λέει ὁ ὕμνος μας αὐτός, σὲ πιὸ ἀπλούστερη γλώσσα:

«Ἄς σιγήσει, κάθε θνητὸς ἄνθρωπος

Κι ἂς σταθεῖ μὲ φόβο καὶ δέος.

Σὲ τίποτε ἀπὸ τὰ γήϊνα νὰ μὴ στρέφει τὸ λογισμό του,

γιατὶ ὁ Βασιλιάς τῶν βασιλιάδων

κι ὁ Κύριος αὐτῶν ποὺ κυριαρχοῦν

προσέρχεται νὰ σφαχτεῖ.

Καὶ νὰ προσφερθεῖ στοὺς πιστοὺς γιὰ τροφή.

Προπορεύονται δὲ αὐτοῦ οἱ ἀγγελικοὶ χοροὶ

μὲ ὅλες τὶς πνευματικὲς ἀρχές καὶ ἐξουσίες,

δηλαδή τὰ Χερουβὶμ, μὲ τοὺς πολλοὺς ὀφθαλμοὺς

καὶ τὰ Σεραφεῖμ μὲ τὶς ἑξι φτεροῦγες.

Αὐτὰ καλύπτουν τὰ πρόσωπά τους

καὶ ψάλλουν δυνατὰ τὸν ὕμνο:

Ἄλληλούϊα, ἄλληλούϊα, ἄλληλούϊα».

Ὁ Μεγαλοσαββατιάτικος αὐτὸς ὕμνος εἰσηγεῖται, λοιπὸν, στὸν ἄνθρωπο, ἐντὸς τοῦ λειτουργικοῦ χρόνου, προκειμένου νὰ συναντηθεῖ μὲ τὸν Κύριο, νὰ σταματήσει, γιὰ λίγο, κάθε κίνηση, κάθε λογισμό, κάθε πράξη, κάθε λόγο, κάθε ἄτακτη βοή. Καὶ μέσα σ' αὐτὴ τὴν νηνεμία νὰ βρεῖ τὸν Θεό του, τὸν προσφερόμενο Κύριο, τὸν ἑαυτό του, τοὺς συν-ἀδελφούς του, τὴν κτίση ὁλόκληρη. Νὰ βρῆται σὲ ἐτοιμότητα γιὰ νὰ ἀκούσει τὸν ἀναστάσιμο χαιρετισμό, πὸν θὰ ἠχήσει τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββατισμοῦ τοῦ Κυρίου, ὅσον οὕπω, καὶ θὰ πληρώσει τὰ σύμπαντα.

Καὶ κάτι σὰν παρένθεση: Ἡ λειτουργικὴ στιγμή πὸν χρειάζεται νὰ σιγήσει ὁ ἄνθρωπος ἐσωτερικὰ καὶ εὐλαβικὰ εἶναι, κατὰ τὸ κείμενό μας, ἡ ὥρα τοῦ χερουβικοῦ. Ὅταν τὰ δῶρα τοῦ ἀνθρώπου προσάγονται ἀπὸ τὴν πρό-θεση στὴν ἁγία Τράπεζα νὰ μεταβληθοῦν, μὲ τὴν ἐπίκληση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, σὲ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου.

Ὅμως τὴν ὑπόλοιπη ὥρα τῆς λειτουργίας μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἔγκαταλείψει τὴν σιγή; Ὁχι βέβαια. Ὑπάρχουν ὅμως κατ' ἀρχὴν ὤρες, πὸν ἡ ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου γιὰ σιγή καὶ περισυλλογή στὴ λειτουργία αὐξάνει. Ὁ εὐλαβὴς π. Γερβάσιος Παρασκευόπουλος, γιὰ νὰ περιοριστοῦμε σὲ ἓνα μονάχα λειτουργό- στὸ βιβλίο του «Ἐρμηνευτικὴ ἐπιστάσια ἐπὶ τῆς θείας λειτουργίας» ὑποδεικνύει πέντε σημεῖα τῆς θείας λειτουργίας, πὸν ἐπιβάλλεται λίγης στιγμῆς σιγή, δηλαδὴ σιγή λίγων δευτερολέπτων, πὸν δὲν θὰ δεσπόζουν «ἄσματα φθεγγόμενα» διὰ τοῦ ἔκφωνου λόγου: α) πρὶν ἀπὸ τὴν ἐκφώνηση «Εὐλογημένη ἡ βασιλεία» β) πρὶν τὴν εὐχή τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς γ) πρὶν τὴ στιγμή τοῦ καθαγιασμοῦ δ) κατὰ τὴ μνημόνευση τῶν ζώντων καὶ κεκοιμημένων στὴν ἀναφορά καὶ ε) μετὰ τὴν ἀπόλυση. Ἔτσι οἱ

μετέχοντες και μετασχόντες στη θεία εύχαριστία, κατά τὸ βιβλικό, γίνονται αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι «θαυμάσαντες ἐσίγησαν (Λκ 7. 26). Αὐτοὶ ποὺ μεταβαίνουν ἀπὸ τὴν ἔκπληξη στὴν «ἀνεκλάλητη προσευχή», ἀπὸ τὸ θαῦμα στὴ σιγή.

Νὰ γυρίσουμε ὅμως στὸν ὕμνο μας. Καὶ νὰ ποῦμε ὅτι ὅλη ἡ μεγάλη ἑβδομάδα εἶναι μέρες ποὺ καλούμαστε σὲ μιὰ ἐν σιγῇ συμπόρευση μὲ τὸν Χριστό. Τὰ εὐαγγέλια ἄλλωστε στὸ ἐκούσιο πάθος τοῦ συγκεντρώνουν ὅλο τὸ ἐνδιαφέρον τους. Αὐτὸ θέλουν νὰ φωτίσουν περισσότερο. Καὶ σ' αὐτὸ καλοῦν τοὺς πιστοὺς. Σὲ μιὰ νέκρωση «δι' αὐτόν». Τοὺς καλοῦν νὰ ἀφουγκραστοῦν τὴ σιωπὴ τοῦ Χριστοῦ στὴ σύλληψή του καὶ νὰ διδαχθοῦν, τὴ σιωπὴ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, τὴ σιωπὴ του καθ' ὅλη τὴν πορεία του πρὸς τὸν Γολγοθά. Τὴ σιγὴ του στὸν ἐνταφιασμό του στὸν κῆπο, γιὰ τὸν ὁποῖο μιλάει τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Ἰωάννη. Τὸν κῆπο ποὺ ξανάνοιξε τὸν κεκλεισμένο κῆπο τῆς Ἑδέμ. Καὶ μᾶς ξανάδωσε ζωὴ «καὶ περισσό».

Ὅμως ἡ σιγή, ὡς περιστολὴ τοῦ περισσοῦ λόγου καὶ τῆς περισσῆς πολυπραγμοσύνης, πρέπει περαιτέρω νὰ ἐπεκταθεῖ ὡς στάση καὶ ὡς τρόπος γενικότερα στὴ ζωὴ μας. «Σχολάσατε καὶ γινώτε» εἶναι ἡ ἀνοιχτὴ προτροπὴ ποὺ μᾶς ἀπευθύνεται. Αὐτὴ ἡσχόλη μᾶς κρατᾷ μακριὰ ἀπὸ τὸν τάραχο καὶ τὴν πολυπράγμονη πραγματικότητα, ποὺ μᾶς περιβάλλει. Ὅχι ὅπωςδήποτε ἀπὸ τὴ ζωὴ. Ἐν σιγῇ νὰ διεκδικοῦμε τὰ πρέποντα. Ἐν σιγῇ νὰ ἀναφερόμαστε στὸ Θεό. Μιμούμενοι τὸ ἅγιο Πνεῦμα, τὸ ὁποῖο «στεναγμοῖς ἀλαλήτοις» προσεύχεται ὑπὲρ ἡμῶν. Νὰ συνομιλοῦμε μὲ τὸν Τριαδικό Θεό, σὰν τὸν Μωϋσῆ, ὁ ὁποῖος ἐνῶ, κάποια στιγμή, δὲν ἐφθέγγετο τίποτε, ἡ μυστικὰ προσευχόμενη καρδιά του τὰ ἔλεγε ὅλα στὸ Θεό. Γι' αὐτὸ καὶ ἄκουσε, περιέργως γιὰ τὰ κοσμικά, ἀπὸ τὸν Θεὸ τό «τὶ βοᾷς πρὸς με;» (Ἐξ 14,15), τὴ στιγμή ποὺ δὲν εἶχε λαλήσει τίποτα. Αὐτὴ εἶναι ἡ «πολύφθογγος σιγή», γιὰ τὴν ὁποία μιλάει ὁ Ἅγιος Μάξιμος.

Εἶναι προφανὲς ὅτι ὑπὸ τὴ σιγῇ, τὴν ὁποία ἐκθειάζουμε, ἐνοοῦμε καὶ πολλὰ πιὸ πέρα ἀπὸ τὴ κυριολεξία τῆς σιγῆς : Στὴ σιγῇ συγκαταλέγουμε τὴν ἄρνηση τοῦ ἄσκοπου λόγου, τὴν ἐγκατάλειψη τῆς μανιακῆς μέριμνας, τὴν μείωση τῆς πολυδραστηριότητος, τοῦ θελήματος, καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλα πράγματα, ποὺ μᾶς ἀποξενώνουν ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τὸ συν-αδελφό.

Οἱ μέριμνες καὶ οἱ θηλιές ποὺ μᾶς βάζει ὁ κοσμικὸς χρόνος καὶ μᾶς πνίγουν εἶναι πολλές. Ἄς σταματήσουμε κατ' ἀρχὴν λιγάκι τὴ ροὴ τῆς παρούσας ἱστορίας καὶ ἄς σκεφτοῦμε τὸ αἰώνιο, πρὸς τὸ ὁποῖο μᾶς εἰσάγει ἡ ἀνάσταση. Ἄς ζήσουμε λιγάκι αὐτὸ ποὺ ὑπονοεῖ ὁ ὕμνος μας. Ἐλεύθεροι ἀπὸ ἄγχη καὶ φόβους. Ἀνοιγμένοι στὴν αἰωνιότητα. Μὲ πόθο συνάντησης μὲ αὐτὸν ποὺ ἔρχεται. Καὶ ὅλα αὐτὰ σὲ ἕνα κλίμα σιγῆς, ποὺ ξεκινᾷ ἀπὸ τὴ θεία Λειτουργία.

PERMANENTLY_REMOVED